

Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 1.10.1994 Sayı : 22068)

Kanun No
4042

Kabul Tarihi
27.9.1994

MADDE 1. – 16 Eylül 1987 tarihinde Montreal’de imzaya açılan “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü”nda 29 Haziran 1990 tarihinde Londra’da yapılan değişikliğin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

OZON TABAKASINI İNCELTEEN MADDELERE DAİR MONTREAL PROTOKOLÜ DEĞİŞİKLİĞİ

MADDE 1 : DEĞİŞİKLİK

A. Giriş Paragrafları

1. Protokol’un 6 ncı giriş paragrafı aşağıdaki fıkıyla değiştirilecektir :

Ozon tabakasını incelten maddeleri bilimsel gelişmelere, ekonomik ve teknik imkânlarla bağlı olarak ve gelişme yolundaki ülkelerin gelişmeye olan ihtiyaçlarını akılda tutarak ortadan kaldırmayı nihaf hedef olarak benimseyip, bu maddelerin dünya üzerindeki yayılmalarını adil bir şekilde kontrol edebilmek için gerekli tedbirleri alarak ozon tabakasını korumaya kararlı olarak,

2. Protokol’un 7 nci giriş paragrafı aşağıdaki fıkıyla değiştirilecektir :

Gelişme yolundaki ülkelerin bu maddelere ilişkin taleplerinin karşılanabilmesi için ek maddî kaynaklar ve uygun teknolojilere ulaşma olanaklarını da içeren özel koşullar gerektiğini, bunun için gerekli fonların büyüklüğünün tahmin edilebileceğini akılda tutarak ve fonların bilimsel olarak ortaya konulan ozon tabakasının incelenmesi probleminin ve bunun zararlı etkileriyle dünyanın muca-dele edebilme gücünde önemli değişiklikler yapacağını hatırlatarak,

3. Protokol’un 9 uncu giriş paragrafı aşağıdaki fıkıyla değiştirilecektir :

Ozon tabakasını incelten maddelerin yayılmalarının azaltılması ve kontrol altına alınmasına yönelik alternatif teknolojilerin araştırılması, geliştirilmesi ve transferinde gelişme yolundaki ulkelerin ihtiyaçlarını da gözönüne alacak şekilde uluslararası işbirliğini artırmanın önemini dikkate alarak,

B. Madde 1 : Tanımlar

1. Protokol’un 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki fıkıyla değiştirilecektir :

4. “Kontrol Altındaki Madde” ister tek başına, isterse karışım halinde bulunsun, bu Protokol’un Ek-A veya Ek-B’sinde sıralanan herhangi bir maddedir. Bu tanım ilgili Ek’de belirtilmediği surece, bu maddelerin izomerlerini kapsar, ancak bu maddenin depolanması veya taşınması sırasında kullanılan kaptakinden başka, üretimi yapılmış bir ürünün içinde bulunan herhangi bir kontrol altındaki madde veya karışımını tanımlamakta kullanılmaz.

2. Protokolün 1 inci maddesinin 5 inci fıkrası aşağıdaki fıkra ile değiştirilecektir :

5. “Üretim” üretilen kontrol altındaki maddenin miktarından Taraflarca tespit edilecek teknolojiler yoluyla ortadan kaldırılan madde miktarının ve kimyasal bir işlem yoluyla diğer kimyasal maddelerin üretiminde tamamen kullanılan miktarın çıkarılmasıyla elde edilen miktardır. Yeniden işlenen ve tekrar kullanılan miktarlar “üretim” olarak değerlendirilmeyecektir.

3. Aşağıdaki fıkra Protokol’un 1 inci maddesinin sonuna 9 uncu fıkra olarak eklenecektir :

9. “Geçiş Maddesi” ister tek başına ister karışım halinde bulunsun, bu Protokol’e ait Ek C’de sıralanan herhangi bir maddedir. Bu tanım, Ek-C’de aksi belirtilmediği sürece, bu maddelerin izomerlerini kapsar, ancak bu maddelerin depolanması ve taşınması için kullanılan kaptakinden başka, üretimi yapılmış bir ürünün içinde bulunan herhangi bir geçiş maddesini veya karışımını tanımlamakta kullanılmaz.

C. Madde 2 fıkra 5

Protokol’un 2 nci maddesinin 5 inci fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

5. Tarafların herhangi biri, bir veya daha fazla kontrol dönemlerinde Madde 2A’dan 2E’ye kadar olan maddelerde belirtilen kendisine ait hesaplanmış üretim seviyesinin bir bölümünü diğer bir taraf Devlete devredebilir, ancak ilgili taraf devletlerin hesaplanan toplam bileşik üretim seviyeleri bu maddelerde belirtilen sınırları aşmamalıdır. Böyle bir üretim devri, ilgili tarafların her birince, bu devrin şartları ve uygulanacağı dönem de belirtilecek biçimde Sekreteryaya bildirilecektir.

D. Madde 2 fıkra 6

2. Maddenin 6 ıncı fıkrasında ilk olarak karşılaşılan “kontrol altındaki maddelerin” kelimele-
rinin önüne aşağıdaki şu ibare ilave edilecektir :

Ek-A veya Ek-B’deki,

E. Madde 2 fıkra 8 (a)

Protokol’un 2 nci maddesi 8 (a) fıkrasında, geçen her “bu madde” kelimesinin ardına aşağıda-
ki ibare eklenecektir :

ve madde 2A’dan Madde 2E’ye kadar olan maddeler,

F. Madde 2 fıkra 9 (a) (i)

Protokol’un 2 nci maddesi 9 (a) (i) fıkrasındaki “Ek-A’da” kelimesinden sonra, aşağıdaki iba-
re eklenecektir :

ve/veya Ek-B’de,

G. Madde 2 fıkra 9 (a) (ii)

Aşağıdaki kelimeler Protokol’un 2 nci maddesi 9 (a) (ii) fıkrasından çıkartılacaktır :

1986 seviyelerine oranta,

H. Madde 2 fıkra 9 (c)

Aşağıdaki ibare Protokol’un 2 nci maddesinin 9 (c) fıkrasından çıkartılacak :

Tarafların kontrol altındaki madde tüketimlerinin en az yüzde ellisini temsil eden devletlerin
bulunduğu ve oy kullandığı,

ve şu ibareyle değiştirilecektir :

Protokol’un 5 inci maddesinin 1 inci paragrafına uygun faaliyet gösteren taraf devletlerin ço-
ğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı ve bu paragrafa uygun faaliyet göstermeyen taraf devlet-

lerin çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı,

I. Madde 2 fıkrası 10 (b)

Protokol'un 2 nci maddesinin 10 (b) fıkrası çıkartılacak ve 2 nci maddenin 10 (a) fıkrası, bu maddenin 10 uncu fıkrası olacaktır.

J. Madde 2 fıkrası 11

Protokol'un 2 nci maddesinin 11 inci fıkrasında geçen her "bu Madde" kelimesinin ardına, aşağıdaki ibare eklenecektir :

ve madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddeler,

K. Madde 2C : Diğer Tamamen Halojenlenmiş CFC'ler

Aşağıdaki fıkralar; Protokol'e Madde 2C olarak eklenecektir :

Madde 2C : Diğer Tamamen Halojenlenmiş CFC'ler

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 80'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 80'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1997 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek-B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

3. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek-B Grup I'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyelerinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddelerin bir veya daha fazlasını üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddelerin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyelerinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

L. Madde 2D : Karbon Tetraklorür

Aşağıdaki fıkralar, Protokol'e Madde 2D olarak eklenecektir :

Madde 2D : Karbon Tetraklorür

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1995 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek B Grup II'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesap-

lanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup II'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde, bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin sıfırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

M. Madde 2E : 1.1.1 - Trikloreten (Metil Kloroform)

Aşağıdaki fıkralar, Protokol'e Madde 2E olarak eklenecektir :

Madde 2E : 1.1.1 - Trikloreten (Metil Kloroform)

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1995 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 70'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 70'ini aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

3. Tarafların her biri 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 aylık dönemde, Ek-B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin % 30'unu aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten taraf ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin yılda, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 30'unu aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 10'u kadar aşılabilir.

4. Tarafların her biri 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren başlayan 12 aylık dönem ve daha sonra gelecek her 12 dönemde, Ek-B Grup III'deki kontrol altındaki maddenin kendilerine ait hesaplanmış tüketim seviyesinin sınırı aşmamasını temin edeceklerdir. Bu maddeyi üreten Taraf Ülkelerin her biri aynı dönemler dahilinde bu maddenin kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin sınırı aşmamasını temin edeceklerdir. Ancak, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası çerçevesinde faaliyet gösteren tarafların temel iç ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu limit, 1989'da kendilerine ait hesaplanmış üretim seviyesinin % 15'i kadar aşılabilir.

5. Taraflar 1992 yılında bu maddede belirtilenden daha hızlı bir azaltma programının uygulanabilirliğini gözden geçireceklerdir.

N. Madde 3 : Kontrol seviyelerinin hesaplanması

1. Protokol'un 3 üncü maddesinde yer alan "2 nci ve 5 inci maddelerin" ibaresindeki "2 nci" kelimesinden sonra aşağıdaki ibare eklenecektir :

Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerin

2. Protokol'un 3 üncü maddesinde her geçen "Ek-A" kelimesinden sonra aşağıdaki kelimeler eklenecektir :

veya Ek-B,

O. Madde 4 : Taraf olmayan devletlerle yapılan ticaretin kontrolü

1. Protokol 4 üncü maddesinin 1'den 5'e kadarki fıkraları, aşağıdaki fıkralarla değiştirilecektir:

1. Tarafların her biri 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin ithal edilmesini yasaklayacaktır.

1. Tekrar Tarafların her biri bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin ithal edilmesini yasaklayacaktır.

2. Tarafların her biri 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devlete Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin ihraç edilmesini yasaklayacaktır.

2. Tekrar Tarafların her biri, bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devlete Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerin ihraç edilmesini yasaklayacaktır.

3. Taraflar 1 Ocak 1992'ye kadar, Sözleşme'nin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeleri içeren ürünlerin listesini bir Ek halinde hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm taraf devletler söz konusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten söz konusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

3. Tekrar Taraflar bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içerisinde Sözleşmenin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeleri içeren ürünler listesini bir Ek halinde hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm Taraf Devletler, sözkonusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten sözkonusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

4. Taraflar 1 Ocak 1994'e kadar bu Protokole taraf olmayan devletlerden Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeler ile üretilen fakat bu maddeleri içermeyen ürünlerin ithalinin yasaklanmasının veya kısıtlanmasının mümkün olup olmadığını tespit edeceklerdir. Mümkün görüldüğü

takdirde taraflar Sözleşmenin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak bu tür ürünleri belirten bir Ek hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm Taraf Devletler, sözkonusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten sözkonusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacaklardır.

4. Tekrar Taraflar bu fıkranın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan devletlerden Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler ile üretilen fakat bu maddeleri içermeyen ürünlerin ithalinin yasaklanmasının veya kısıtlanmasının mümkün olup olmadığını tespit edeceklerdir. Mümkün görüldüğü takdirde taraflar Sözleşmenin 10 uncu maddesinde belirtilen işlemlere uygun olarak bu tür ürünleri belirten bir Ek hazırlayacaklardır. Bu Ek'e prosedüre uygun bir şekilde itiraz etmeyen tüm Taraf Devletler, sözkonusu Ek'in yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletten sözkonusu ürünlerin ithal edilmesini yasaklayacak ve kısıtlayacaklardır.

5. Tarafların her biri, bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir Devlette kontrol altındaki maddelerin üretiminde kullanılan ve üretimde bu maddeleri kullanan teknolojilerin ihraç edilmesinin önüne geçebilmek için uygun olan tüm aşamaları taahhüt eder.

2. Protokol'un 4 üncü maddesinin 8 inci fıkrası aşağıdaki fıkrayla değiştirilecektir :

8. Tarafların bir toplantısında bu Protokol'e taraf olmayan herhangi bir devletin bu maddeye, madde 2, madde 2A'dan 2E'ye kadarki maddelere tümüyle uyduğu tespit edildiği ve bu devlet 7 nci maddede belirtilen verileri sunduğu takdirde, bu maddenin hükümleriyle sınırlı kalımsızın sözkonusu devletten 1, 1 Tekrar, 3, 3 Tekrar, 4 ve 4 Tekrar fıkralarında belirtilen ithalatın ve bu devlete 2 ve 2 Tekrar fıkralarında belirtilen ihracatın yapılmasına izin verilebilir.

3. Aşağıdaki fıkra, Protokol'un 4 üncü maddesine 9 uncu fıkraya olarak eklenecektir :

9. Bu maddenin amaçları çerçevesinde "Bu Protokol'e taraf olmayan devlet" terimi, kontrol altındaki herhangi bir maddenin bu madde için belirlenen kontrol önlemleri tarafından kısıtlanmasını kabul etmeyen bir devlet veya bölgesel ekonomik bütünleşme örgütünü kapsayacaktır.

P. Madde 5 : Gelişme Yolundaki Ülkelerin Özel Durumları

Protokol'un 5 inci maddesi aşağıdaki fıkralarla değiştirilecektir :

1. Gelişme yolundaki ülkelerden biri olan ve Protokol'un kendisi için yürürlüğe girdiği tarihte veya 1 Ocak 1999'a kadarki herhangi bir tarihte, Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelere ait kişi başına hesaplanmış tüketim seviyesi yılda 0.3 kilogramın altında olan bir Taraf Devlet temel iç talebini karşılayabilmek için madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyma yükümlülüğünü bu maddelerde belirtilen tarihlerden on yıl sonraya erteleyebilecektir.

2. Ancak bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren herhangi bir Taraf Devletin Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelere ait hesaplanmış tüketim seviyesi yılda kişi başına 0.3 kilogramı, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelere ait hesaplanmış tüketim seviyesi yılda kişi başına 0.2 kilogramı aşamayacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletler, madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerini yerine getirirken :

(a) Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddeler için, kontrol önlemlerine uygunluğunun tespitinde esas olmak üzere, 1995 ve 1997 yıllarını da kapsayan döneme ait hesaplanmış tüketim seviyesi yıllık ortalamasını veya kişi başına 0.3 kilogramlık hesaplanmış tüketim seviyesini (bunlardan hangisi daha düşükse onu);

(b) Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler için, kontrol önlemlerine uygunluğunun tespitinde esas olmak üzere, 1998 ve 2000 yıllarını da kapsayan döneme ait hesaplanmış tüketim seviyesi yıllık ortalamasını ve kişi başına 0.2 kilogramlık hesaplanmış tüketim seviyesini (bunlardan hangisi daha düşükse onu)

temel almak hakkına sahip olacaktır.

4. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlerden herhangi biri, madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerinin kendisi için yürürlüğe girmesinden önce, kontrol altındaki bu maddelerden yeterli miktarda elde edemeyeceğini tespit ederse, bu durumu Sekretarya'ya bildirebilirler. Sekretarya derhal böyle bir bildirin kopyasını konunun gelecek toplantıda ele alınması ve uygun eylemlere karar verilmesi için taraflara iletacaktır.

5. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlerin madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyma yükümlülüklerini yerine getirebilme kapasitelerinin geliştirilmesi ve bu kontrol önlemlerinin sözkonusu Taraf Devletlerce yerine getirilmesi; Madde 10'la sağlanan ekonomik işbirliği ve madde 10A ile sağlanan teknoloji transferinin etkili bir biçimde uygulanmasına bağlıdır.

6. Bu Maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlerin herhangi biri herhangi bir tarihte, mümkün olan bütün tedbirleri almış olmasına rağmen madde 10 ve bu maddede 10A'nın yetersiz yürütülmesinden dolayı, madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen yükümlülüklerin birini veya tümünü yerine getiremediğini yazılı olarak Sekretaryaya bildirebilir. Sekretarya bu maddenin 5 inci fıkrasını gözönüne alarak, hemen bu bildirin bir kopyasını gelecek toplantıda konunun görüşülebilmesi ve uygun eylemlere karar verilebilmesi amacıyla taraflara iletacaktır.

7. Yukarıdaki 6 ncı fıkrada sözü edilen uygun eylemlerin belirlendiği taraflar toplantısı ile bildirin yapıldığı tarih arasındaki dönem süresince veya tarafların karar vereceği daha ileriki bir dönem dahilinde; 8 inci maddede sözü edilen ve Protokol hükümlerine uymadığı tespit edilen Taraf Devletlere uygulanacak işlemler, bildiri yapan Taraf Devlete uygulanmayacaktır.

8. 1995'den daha geç olmamak üzere bir Taraflar Toplantısı, bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlerin, ekonomik işbirliği ve onlara yapılacak teknoloji transferinin etkili uygulanmasını da kapsayan durumlarını belirleyecek ve bu devletlere uygun kontrol önlemlerinin programı hakkında gerekliliğine inanılan revizyonları kabul edecektir.

9. Bu Maddenin 4, 6 ve 7 nci fıkralarında bahsedilen tarafların kararları; 10 uncu maddeyle belirlenen ve karar alınırken uygulanan prosedüre uygun olarak alınacaktır.

Q Madde 6 : Kontrol önlemlerinin değerlendirilmesi ve gözden geçirilmesi

Protokol'un 6 ncı maddesinde geçen "2 nci maddede" kelimesinin adına;

Madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde

"kontrol önlemlerini" kelimelerinin ardına ise;

ve Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin üretimi, ihracatı ve ithalatı hakkındaki durumu,

ibareleri eklenecektir.

R. Verilerin Rapor Edilmesi

Protokol'un 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Her Taraf Devlet Protokol'e taraf olduktan sonraki üç ay içerisinde Sekretarya'ya Ek-A'da sıralanan kontrol altındaki maddelerin her birisi için 1986 yılı üretim, ithalat ve ihracatıyla ilgili is-

tatistiki verilerini, gerçek veriler temin edilemediği takdirde bunlara ilişkin en iyi tahmini rakamlarını sunacaktır.

2. Her Taraf Devlet Ek-B'de sıralanan maddelere ait önlemlerin kendisi için yürürlüğe girmesinden sonraki 3 aylık süreyi aşmamak kaydıyla Sekretaryaya, Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddeler ile Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin her birisi için 1989 yılı üretim, ithalat ve ihracatıyla ilgili istatistiki verilerini, gerçek veriler temin edilemediği takdirde bunlara ilişkin en iyi tahmini rakamlarını sunacaktır.

3. Her Taraf Devlet Ek-B'de sıralanan maddelere ait önlemlerin kendisi için yürürlüğe girdiği yıl ve daha sonraki her yıla ait Ek-A ve Ek-B'de sıralanan kontrol altındaki maddelerle, Ek-C Grup I'de sıralanan geçiş maddelerinin her biri için, 1 inci maddenin 5 inci fıkrası uyarınca kendisine ait yıllık üretimleri ile ilgili istatistiki verileri ve ayrı ayrı belirtmek üzere;

- Bir kimyasal işlemde kullanılan ozon tabakasını inceltten madde miktarlarına ait,
- Taraflarca onaylanacak teknolojilerle bertaraf edilen madde miktarlarına ait,
- Taraf Devletlerden yapılan ithalat ve bunlara yapılan ihracata ve taraf olmayan devletlerden yapılan ithalat ve bu devletlere yapılan ihracata ait,

İstatistiki verilerini Sekretaryaya sunacaklardır. Veriler ait oldukları yılın bitiminden sonraki 9 aylık süreyi aşmadan Sekretaryaya iletilecektir.

4. Madde 2, fıkra 8 (a)'ya uygun faaliyet gösteren taraflar için, sözkonusu tarafların üyesi oldukları bölgesel ekonomik bütünleşme örgütünün örgüt içinde ve bu örgüte üye olmayan devletlerle yapılan ithalat ve ihracata ait verileri sağlaması durumunda, bu maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında belirtilen ithalat ve ihracata ait istatistiki veri sunma koşulu yerine getirilmiş olacaktır.

S. Madde 9 : Araştırma, geliştirme, halkın bilinçlendirilmesi ve bilgi değişimi

Protokol'un 9 uncu maddesinin 1 (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

(a) Kontrol altındaki maddelerin ve geçiş maddelerinin muhafazası, geri kazanılması, yeniden işlenmesi veya bertaraf edilmesi hususlarında iyileştirme sağlayabilecek veya bu maddelerin emisyonlarını azaltan en iyi teknolojiler,

T. Madde 10 : Finans mekanizması

Protokol'un 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

Madde 10 : Finans Mekanizması

1. Taraflara, Protokol'un 5 inci maddesinin 1 inci paragrafı altında faaliyet gösteren Taraf Devletlerin Protokol madde 2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerde belirtilen kontrol önlemlerine uyumlarını sağlamak için, teknoloji, transferi de dahil olmak üzere bu devletlere finansal ve teknik işbirliği sağlamak amacıyla bir mekanizma oluşturacaklardır. 5 inci maddenin 1 inci fıkrası altında faaliyet gösteren Taraf Devletlerin Protokol kontrol önlemlerine uymalarını sağlamak amacıyla, bu devletlere yapılacak diğer finans transferine ek, iştiraklerden oluşan bu mekanizma, sözkonusu devletlerin üzerinde mutabakata varılmış bütün ek maliyetlerini karşılayacaktır. Taraflar toplantısı ek maliyetlerin kategorilerini gösteren bir listeye karar verecektir.

2. 1 inci fıkra uyarınca oluşturulan bu mekanizma, çok taraflı bir Fonu kapsayacaktır. Bu mekanizma diğer çok taraflı, bölgesel ve ikili işbirliği yollarını da içerebilir.

3. Çok-taraflı fon :

(a) Taraflar tarafından belirlenen kriterlere göre üzerinde anlaşmaya varılmış ek maliyetleri hibe veya ayrıcalık esasına göre (hangisi uygunsa) karşılayacaktır;

(b) Şu amaçlar doğrultusunda takas-ofisi işlevlerini finanse edecektir :

(i) 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlere ülke özel çalışmalar ve diğer teknik işbirliği aracılığıyla, bu tarafların işbirliği ihtiyaçlarının tanımlanmasına yardım etmek;

(ii) Tanımlanan bu ihtiyaçların karşılanması için teknik işbirliğini kolaylaştırmak;

(iii) 9 uncu madde uyarınca sağlanan bilgi ve ilgili materyalleri dağıtmak ve gelişme yolundaki Taraf Devletlerin faydalanması için seminerler, eğitim oturumları ve diğer ilgili faaliyetleri düzenlemek,

(iv) Gelişme yolundaki Taraf Devletler için elverişli diğer çok taraflı, bölgesel ve ikili işbirliği yollarını kolaylaştırmak ve izlemek.

(c) Çok-taraflı fonun sekreterliğine ait hizmetleri ve ilgili destek giderlerini finanse edecektir.

4. Çok-taraflı fon, fonun ayrıntılı politikalarına karar verecek olan tarafların otoritesiyle işleyecektir.

5. Taraflar, çok-taraflı fonun amaçlarına ulaşmasını sağlamak amacıyla, özel çalışma politikaları, rehberler ve idarî düzenlemeler ile kaynak harcamalarını da içeren uygulamaların geliştirilmesi ve izlenmesi için bir İcra Komitesi oluşturacaklardır. İcra Komitesi, tarafların karar verdiği referans şartlarında belirlenen görev ve sorumlulukları Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası), Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı veya uzmanlık alanlarına bağlı olarak diğer uygun kuruluşlarla işbirliği yaparak ve bu kuruluşların yardımıyla yerine getirecektir. Protokol'un 5 inci maddesi 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren ve göstermeyen tarafların dengeli bir biçimde temsil edilmesi esasına göre seçilecek olan İcra Komitesi üyeleri taraflarca onaylanacaktır.

6. Çok-taraflı Fon, Birleşmiş Milletler matrah ölçeği esasına göre 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet göstermeyen Taraf Devletlerin konvertible para veya bazı durumlarda ülkelerin aynı ve/veya kendi ulusal paraları ile yapacakları iştiraklerle finanse edilecektir. Diğer tarafların bu fona iştirakleri teşvik edilecektir. Tarafların kararı ile belirlenecek bir yüzdeye kadarki ve kriterlere uygun olan ikili işbirliği ve tarafların kararıyla kabul edilecek bazı özel durumlardaki bölgesel işbirliği; en azından aşağıdaki hususlar sağlandığında çok-taraflı fona bir katkı olarak değerlendirilebilir :

(a) Kesinlikle bu Protokol hükümlerine uyma ile ilişkili olur,

(b) Ek kaynaklar sağlar,

(c) Üzerinde anlaşmaya varılmış ek maliyetleri karşılar.

7. Taraflar her malî dönem için çok-taraflı fonun programına ait bütçesine ve her Taraf Devletin bu fona yapacağı iştiraklerin yüzdesine karar vereceklerdir.

8. Çok-taraflı fon kaynaklarının harcanması, faydalanan tarafın muvafakatiyle yapılacaktır.

9. Bu Madde kapsamındaki Tarafların kararları mümkün olduğu kadar oy birliği ile alınacaktır. Oy birliği sağlama yolundaki tüm çabaların karşılıksız kalması ve bir karara ulaşamaması durumunda kararlar, 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren tarafların çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı ve 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet göstermeyen tarafların çoğunluğunun bulunduğu ve oy kullandığı toplantıda hazır bulunan ve oylamaya katılan tarafların üçte iki çoğunluğu ile kabul edilecektir.

10. Bu maddede oluşturulan finans mekanizması, çevre sorunları ile ilgili olarak gelecekte geliştirilebilecek herhangi bir düzenlemeyi etkilemeyecektir.

U. Madde 10A : Teknoloji Transferi

Aşağıdaki Madde Protokol'e Madde 10A olarak eklenmiştir :

Madde 10A : Teknoloji Transferi

Tarafların her biri, finans mekanizması tarafından desteklenen programlara uygun olarak :

(a) 5 inci maddenin 1 inci fıkrasına uygun faaliyet gösteren Taraf Devletlere en elverişli, çevre açısından güvenli ikame maddelerinin ve ilgili teknolojilerin en geniş biçimde transferinin sağlanmasını temin etmek,

(b) Yukarıdaki (a) bölümünde söz edilen transferlerin adilane ve uygun koşullarda gerçekleşmesini temin etmek,

için mümkün olan her tedbiri alacaktır.

V. Madde 11 : Tarafların Toplantıları

Protokol'ün 11 inci Maddesinin 4 (g) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

(g) Kontrol önlemlerinin ve geçiş maddeleri hakkındaki durumun 6 ncı maddeye uygun olarak değerlendirilmesi;

W. Yürürlüğe girişten sonra katılan Taraf Devletler

Protokol'un 17 nci maddesinde bulunan "2 nci ve 4 üncü maddelerin" ibaresindeki "2 nci" kelimesinden sonra şu ibare eklenecektir :

2A'dan 2E'ye kadar olan maddelerin,

X. Madde 19 : Çekilme

Protokol'un 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

Tarafların herhangi biri madde 2A'nın 1 inci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri üstlendikten itibaren dört yıl geçmesinden sonraki herhangi bir zamanda, Depozitere yazılı bildirimde bulunarak Protokol'den çekilebilecektir. Bu çekilme, bildirimin Depoziter tarafından alınışından itibaren bir yıl geçtikten sonra veya çekilmesiyle ilgili bildirimde belirtilebilecek daha sonraki bir tarihte yürürlüğe girecektir.

Y. Ekler

Aşağıdaki ekler Protokol'e eklenecektir :

Ek B

Kontrol Altındaki Maddeler

<u>Grup</u>	<u>Madde</u>	<u>Ozon Tüketme Potansiyeli</u>
Grup I		
CF3 Cl	(CFC-13)	1.0
C ₃ FCl ₅	(CFC-111)	1.0
C ₂ F ₂ Cl ₄	(CFC-112)	1.0
C ₃ FCl ₇	(CFC-211)	1.0
C ₃ F ₂ Cl ₆	(CFC-212)	1.0
C ₃ F ₃ Cl ₅	(CFC-213)	1.0
C ₃ F ₄ Cl ₄	(CFC-214)	1.0
C ₃ F ₅ Cl ₃	(CFC-215)	1.0

<u>Grup</u>	<u>Madde</u>	<u>Ozon Tüketme Potansiyeli</u>
C ₃ F ₆ Cl ₂	(CFC-216)	1.0
C ₃ F ₇ Cl	(CFC-217)	1.0
Grup II		
CCl ₄	Karbon tetraklörür	1.1
Grup III		
C ₂ H ₃ Cl ₃	1,1,1-trikloroetan (metil kloroform)	0.1

(*) Bu formül, 1,1,2 - trikloroetana karşılık gelmez.

EK C
Geçiş Maddeleri

<u>Grup</u>	<u>Madde</u>
Grup I	
CHFCl ₂	(HCFC-21)
CHF ₂ Cl	(HCFC-22)
CH ₂ FCl	(HCFC-31)
C ₂ HFCl ₄	(HCFC-121)
C ₂ HF ₂ Cl ₃	(HCFC-122)
C ₂ HF ₃ Cl ₂	(HCFC-123)
C ₂ HF ₄ Cl	(HCFC-124)
C ₂ H ₂ FCl ₃	(HCFC-131)
C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₃	(HCFC-132)
C ₂ H ₂ F ₃ Cl	(HCFC-133)
C ₂ H ₃ FCl ₂	(HCFC-141)
C ₂ H ₃ F ₂ Cl	(HCFC-142)
C ₂ H ₄ FCl	(HCFC-151)
C ₃ HFCl ₆	(HCFC-221)
C ₃ HF ₂ Cl ₅	(HCFC-222)
C ₃ HF ₃ Cl ₄	(HCFC-224)
C ₃ HF ₄ Cl ₃	(HCFC-224)
C ₃ HF ₅ Cl ₂	(HCFC-225)
C ₃ HF ₆ Cl	(HCFC-226)
C ₃ H ₂ FCl ₅	(HCFC-231)
C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	(HCFC-232)
C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	(HCFC-233)
C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₃	(HCFC-234)
C ₃ H ₂ F ₅ Cl	(HCFC-235)

C ₃ H ₃ FCl ₄	(HCFC-241)
Grup	Madde
C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	(HCFC-242)
C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	(HCFC-243)
C ₃ H ₃ F ₄ Cl	(HCFC-244)
C ₃ H ₄ FCl ₃	(HCFC-251)
C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂	(HCFC-252)
C ₃ H ₄ F ₃ Cl	(HCFC-253)
C ₃ H ₅ FCl ₂	(HCFC-261)
C ₃ H ₅ F ₂ Cl	(HCFC-262)
C ₃ H ₆ FCl	(HCFC-271)

MADDE 2 YURURLUĞE GİRİŞ

1 Bu değişiklik, Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü'na taraf olan devletler veya bölgesel ekonomik bütünlüşme örgütlerince en az yirmi onay, kabul veya katılma belgesi sunulduğu takdirde 1 Ocak 1992 tarihinde yururluğue girecektir. Bu koşulun sozkonusu tarihe kadar gerçekleşmemesi durumunda, değişiklik bu koşulun sağlanmasını takip eden doksanincı günde yururluğue girecektir.

2 1 inci paragrafın amaçları doğrultusunda, bir bölgesel ekonomik bütünlüşme örgütü tarafından sunulan böyle bir belge, bu örgüte üye devletlerce sunulan belgelere ek bir belge olarak değerlendirilmeyecektir.

3 1 inci paragraf uyarınca bu değişikliğin yururluğue girmesinden sonra, Protokol'e taraf herhangi bir devlet tarafından değişiklik için onay, kabul veya katılma belgesinin sunulmasını takip eden doksanincı günde sozkonusu değişiklik bu Taraf Devlet için yururluğue girecektir.

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
34	92	176
53	70	61
67	10	44 45,48,103 107
	11	139,185,262 266

I – Gerekeçeli 563 S Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10 uncu Birleşim tutanağına bağılıdır.

II – Bu Kanunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları gorusmuştur.

III – Esas No 1/533